

SPEUREN DOOR DE PEEL

Groep 5 t/m 8

8 t/m 12 jaar

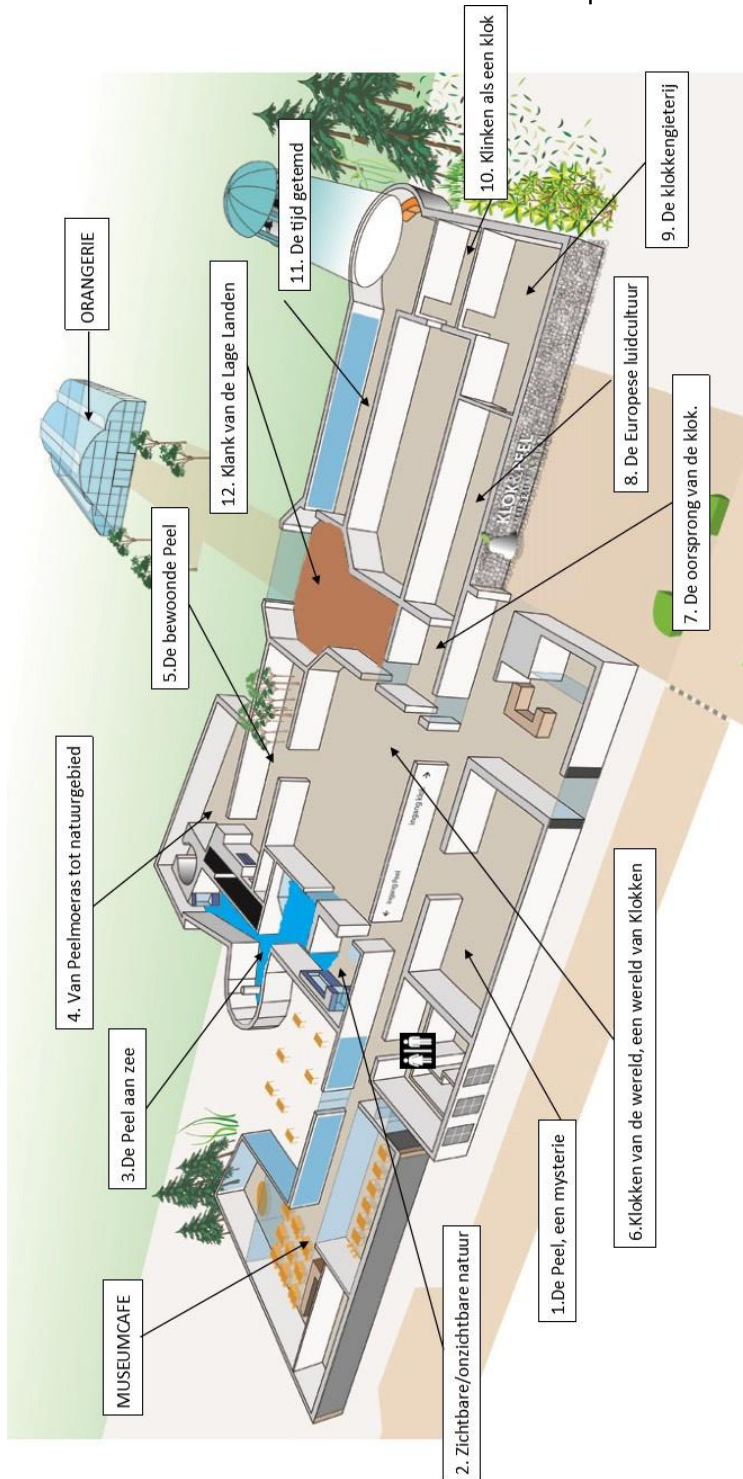
PLU 1242

Speurtocht 4

Wachtwoord: museum123

Startpunt.....

Klas:.....Namen:.....

Startpunt 1

Ga het museum binnen en start in zaal 1 - De Peel, een mysterie (zie plattegrond).

De Peel op de kaart.

1. Loop naar de wand met twee grote kaarten er op. Je ziet het verschil tussen vroeger en nu. *Streep door wat onjuist is:*

Vroeger was het peelmoeras **groter/kleiner**.

Vroeger was er **meer/minder** heide.

Bespreek: Waardoor zouden deze veranderingen komen?

2. Woon je in de Peel? Zoek dan je eigen dorp op de kaart van nu. Zoek anders Asten op. Was dit dorp er ook al in 1853?

Je dorp heet..... Het was er **wel/niet** in 1853.

De Peel als grens.

3. Woorden in het Limburgs klinken vaak heel anders dan in het Brabants. Kun je bedenken hoe dat komt. Tip: Kijk op de kaart naar het moeras.

4. Ken je woorden die in het Limburgs heel anders klinken dan in het Brabants?

Brabants

Limburgs

.....

.....

.....

.....

5. Rechts van deze kaart zie je een *grenspaal*. Dwars door de Peel loopt namelijk een grens. Nu is dat de grens tussen Limburg en Brabant. Lees op de paal. De grens liep toen tussen:
 - a. België en Nederland
 - b. Brabantia en Gelria
 - c. De Peel en de Kempen

Weetje: Als je in de Peel gaat wandelen kom je de grenspalen nog tegen.

Peelverhalen

Omdat de Peel zo slecht begaanbaar was gingen veel mensen er niet in. Het bleef een geheimzinnig gebied. Daarom werden er veel verhalen over verzonnen.

Doen: Kijk maar eens naar de film en luister naar de geluiden.

6. Vertel elkaar waar je aan denkt bij deze geluiden.

Doen: Kruip door het gat in de deur (aan de rechterkant van het scherm) en ervaar het Peelmoeras. Als je even van het knuppelbruggetje afstapt snap je misschien waarom mensen vroeger liever niet door de Peel reisden.

7. Heb je de plaggenhut gezien? Stel je voor dat je hierin woont met een gezin met 7 kinderen.

Wat zou je missen als je hier zou wonen?

Wat lijkt je leuk als je zo zou wonen?

Startpunt 2

Ga nu naar zaal 2 - Zichtbare/onzichtbare natuur (zie plattegrond).

8. Als je hier binnengaat hoor je het geluid van "de wachter van de Peel". Het spotlicht gaat aan. Welk dier waarschuwt met dit geluid de andere dieren? Kijk in de vitrines.
- a. De wulp
 - b. De roerdomp
 - c. De vos
 - d. De das

9. Kijk eens naar het nest van de wulp. Bedenk waarom deze vogel het moeilijk heeft met overleven in een weiland.

.....

10. In de vloervitrine zie je een vossenfamilie en een vossenhol. Hebben jullie ooit een vos gehoord?

Je mag het opzoeken via je mobieltje. (bij de plattegrond staat de wificode)

11. Bekijk de vitrine van de roerdomp. Heb je deze vogel ooit gezien? Overleg hoe dat zal komen. De roerdomp heeft een heel apart geluid. Zoek maar op via je mobieltje.

Startpunt 3

Ga naar zaal 3 De Peel aan Zee.

De Peel zag er niet altijd zo uit als nu. Je gaat hier ver terug in de tijd.

Doen: Kijk hier goed rond in de hele zaal en maak daarna de opdrachten.

12. Noem hieronder een zoogdier dat hier leeft bij elke tijd.

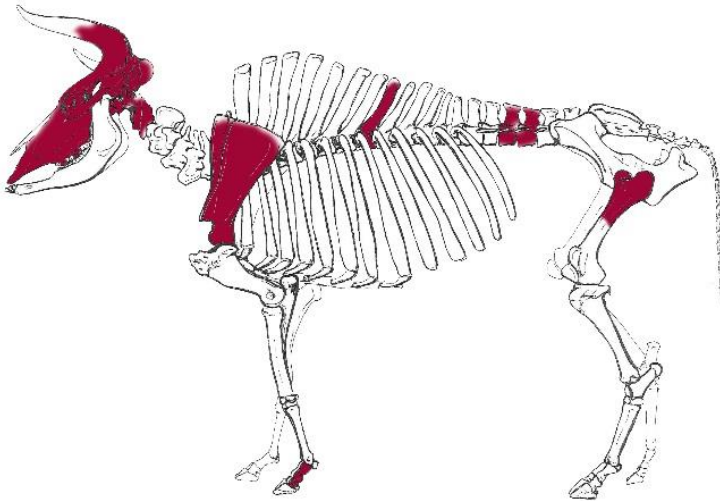
(Holoceen) 5.000 jaar geleden leefde hier

(Pleistoceen) 25.000 jaar geleden leefde hier

(Pliocene) 2,5 miljoen jaar geleden leefde hier

(Mioceen) 10 miljoen jaar geleden leefde hier

13. Kijk nu bij het oerrund. Is dit een opgezet dier denk je?
- a. Ja, dat zie je aan de echte huid
 - b. Ja, die lopen nog rond in de dierentuin
 - c. Nee, dat kan niet want het dier is uitgestorven
 - d. Ja, dit dier is al 5000 jaar geleden gestorven en opgezet.
14. In de groene vitrine zie je botten van het oerrund die bij elkaar gevonden zijn. Kun jij de botten met een letter in het skelet plaatsen? Schrijf de letters A t/m E bij de tekening.

Weetje: In het Pleistoceen kon de Mammoet zo naar Engeland lopen. Er was geen Noordzee.

Doen: Voel eens onder in de bruin/rode vitrine in het rechter gat.

15. Hier voel je twee kiezen. Een van de mammoet (zie skelet) en een van de mastodont die je hier in het moeras ziet. Kun je door aan de kiezen te voelen nagaan wat ze eten?
- a. De mammoet eet gras, de mastodont eet takjes.
 - b. De mammoet eet takjes, de mastodont eet gras.
 - c. De mammoet eet gras en takjes en de mastodont eet vlees.

16. Deze afdeling heet De Peel aan Zee. Klopt dat voor alle vier de tijden die je hier gezien hebt?

Ja/Nee omdat.....

17. Hoe weten we eigenlijk dat de dieren in deze afdeling ook hier geleefd hebben?

.....

Startpunt 4

Ga verder naar zaal 4 Van Peelmoeras tot natuurgebied

18. In de eerste vitrine zie je een vergroot model van veenmos. Waar leeft het plantje van?
- Van zuurstof
 - Van water uit de bodem
 - Van regenwater

Weetje: Veenmos groeit van boven en sterft van onderaf af. Zo wordt heel langzaam turf gevormd.

19. De Peel is door dit veenmos een heel voedselarm gebied. Er kunnen alleen speciaal aangepaste planten groeien. Een voorbeeld is de zonnedauw in de vitrine naast het veenmos. Welke bijzondere oplossing heeft het plantje voor dit "voedselprobleem"?
- Het plantje leeft ook van het regenwater.
 - Het plantje eet vlees (insecten).
 - Het plantje eet het veenmos.
20. Ga naar het tafereel met de turfsteker. Dit is Gebbel, die deed in 1910 een heel bijzondere vondst. Zie je wat hij hier vindt?

Hoe denken jullie dat de Romeinse helm in het veen terecht is gekomen?

.....

Besprek: Vinden jullie het belangrijk om deze helm te bewaren? Waarom?

Zoek in deze zaal de vitrines op die over de heide gaan.

21. De heide was vroeger voor mensen in de Peel heel belangrijk. Kruis aan waarvoor de heide zo belangrijk was (Er zijn meerdere antwoorden goed):
- Om de mest op te vangen in stallen.
 - Om schapen te houden voor de wol.
 - Om de wolven weg te jagen.
 - Om bijen te houden voor de honing en was.
 - Om heideplanten in de tuinen te kunnen zetten.
 - Om mooie duinen te krijgen.

Loop via de linker doorgang verder. (dit is nog steeds zaal 4) Daarna zie je meteen rechts hoe het overgebleven natuurgebied in de Peel er tegenwoordig uit ziet.

22. De kraanvogel is een trekvogel die elk voor- en najaar in de Peel op bezoek komt. Dat heeft een reden.
In de Peel vinden kraanvogels:

- voedsel om weer door te kunnen trekken.
- rust om weer door te kunnen trekken.
- voedsel en rust om weer door te kunnen trekken.

Bekijk verderop de amfibieën- en reptielenvitrine.

Weetje: De heikikker voelt zich thuis in de Peel. Heel speciaal is dat hij **KNALBLAUW** wordt in de paartijd. Begin maart kun je dat zien als je de Grote Peel of de Mariapeel in gaat.

Doen: Luister naar het geluid van de heikikker.

Als je dit geluid in de Peel hoort kun je op zoek gaan naar de blauwe kikkers. Als ze er zitten zijn ze niet te missen.

23. Er is ook een zeldzame slang die zich juist in de Peel erg thuis voelt?

Dat is:

- a. De adder
- b. De gladde slang
- c. De tuinslang
- d. De ringslang

Startpunt 5

Ga naar zaal 5 - De bewoonde Peel.

24. Bekijk de vitrine aan de rechterkant.

Vroeger slingerden de beken door het landschap. Om het land makkelijker te kunnen bewerken werden de beken vaak rechtgemaakt.

Waarom worden de bochten tegenwoordig weer teruggebracht in de beken?

- a. Dan stroomt het water sneller weg.
- b. Dan is er minder opslagruimte voor water.
- c. Dan is het land vruchtbaarder.
- d. Dan kunnen er meer verschillende planten en dieren leven.

25. Loop de vleermuizenruimte binnen.

Kijk eens of je hier kunt vinden waar vleermuizen wonen.

Vleermuizen wonen in:

- a. Bestaande holtes in bomen.
- b. Openingen in huizen.
- c. Openingen in huizen en bestaande holtes in bomen.
- d. Holtes in bomen die ze zelf maken.

Doen: In de vleermuizenruimte zie je helemaal links tegen de wand een scherm zitten.

Ga eens na hoe goed je hoort. En vergelijk dat met de vleermuis.

26. Tot welke hoogte hoor jij de tonen?Herz

En de vleermuis?Herz

27. Loop naar de vogelvitrine. Dit zijn allemaal vogels die in de Peel voorkomen.

Welke vogels zie je ook in jullie tuin?

.....

Ga verder naar zaal 1. Bladzijde 2.